

Laiškas Kaziui Sideravičiui, 1946-01-24, Vilnius.

Gerbiamas Collega! / Tegul bus su Jūsų atsakymu elektros

Gerbiamas Collega [1]!

Tegul bus su Jūsų atsakymu elektros šviesa pagarbinta!

Argi nebėra jau jokių legalių priemonių elektros šviesai gauti?

Du ir pusę mėnesio neturėjome jokios šviesos, dabar pradėjo įjungti!.. Duoda tiktai naktį, įjungia 11—2 val. nakties ir žibina iki 6—8 v. rytą.

Nebūtų taip markatna, jei tos šviesos ir kiti piliečiai neturėtų! Tuo tarpu gi ją turi net Kalvarijų gatvės ir Žvėryno pedikiūrininkės, kuriom vakarais gi kūrybos darbu netenka verstis. Aplink mūsų namą visi kiti namai žiba-tviska, išielektrinę spindi, tuo tarpu mūsų namas, vienas vienišas kaip stulpas, tyruose stovi tamsus, nors jame gyvena tiktai profesoriai ir rašytojai, kurių kūrybinis darbas vyksta namuose!

Ir man jau trys mėnesiai per elektros stoties malonę yra išbraukti iš kūrybinio darbo. Kur čia žmogus ką nors kurs, jei nuo tų žvakių smilkalų vyksta nuolatinis akių uždegimas, o per jį — ir galvos skausmai.

Kartais žmogus supyksti ir pagalvoji: toje stotyje kiba kokie vrediteliai trockininkai susirinko, kad užsiima tokiu sabotazu: lietuviams mokslininkams ir rašytojams neduoda dirbti kūrybinio darbo. Tikrai, tai panašu į sąmoningą kenkimą mūsų kultūros kūrybos darbui: šviesą turi tie, kurių darbo esmė vyksta įstaigose, bet neturi tie, kurių kūryba vyksta namie!

Bene iš viso toks nusistatymas yra, kad mum mokslininko ir rašytojo darbas yra nereikalingas?

Šviesa nuo 12 nakties iki 6 ryto — jokia šviesa, mes gi ne pederastai, kad nenormaliu laiku maklinėtumėm!

Jei kaip, surinksiu, nukabinėsiu vielas ir nunešiu į elektros stotį: maž jie neturi tenai kuo pasikarti?

Kodėl gi jie negalėtų mūsų namo prijungti prie pastovios srovės linijos (prijungimo išlaidas gi apmokėtumėm!), o prijungė prie tokios linijos, kuri tiktai akis ir nervus gadina, verčia pilietį jaustis, lyg juo būtų sąmoningai tyčiojama, — iš to išeina tokie keiksmi, kad net langai byra.

Kuo gi profesoriai ir rašytojai yra blogesni už Kalvarijų gatvės pedikiūrninkes?

Argi tikrai nebėra legalių priemonių gauti šviesos, kad būtų galima dirbti kūrybos darbas?

Trys mėnesiai iš kūrybos jau išbraukta, atrodo, auka lyg ir būtų pakankama!

Geriausios sveikatos!

Su gilia pagarba
J[ūsų] Baly[s] Sruoga

Vilnius
1946.I.24.

KOMENTARAI

[1] Kazys Sideravičius (1907–1971), mokytojas, žurnalistas, pokario metais dirbo Liaudies komisarų taryboje, iš pradžių kultūros skyriaus vedėju, paskui pirmininko padėjėju.